

Vergaderjaar 2021–2022

36 089

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor het jaar 2022 (Zesde incidentele suppletoire begroting inzake vulmaatregelen gasopslag en waardevermeerderings-regeling)

Nr. 4

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 24 juni 2022

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 25 mei 2022 voorgelegd aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Bij brief van 22 juni 2022 zijn ze door de Minister van Economische Zaken en Klimaat beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
A. Mulder

De adjunct-griffier van de commissie,
Reinders

1

Kunt u inzichtelijk maken hoe de bedragen voor de twee maatregelen tot stand zijn gekomen?

Antwoord

Op de incidentele begroting zijn middelen beschikbaar voor twee maatregelen.

De eerste maatregel is een subsidiemaatregel die marktpartijen compenseert voor het negatieve verschil tussen de huidige gasprijzen en de verwachte gasprijzen aankomende winter (de zogenoemde zomer-winter spread). De tweede maatregel wijst een partij aan voor het vullen van de gasopslag.

Bij het ramen van het benodigde budget voor deze maatregelen is oorspronkelijk uitgegaan van € 15 per MWh vergoeding voor negatieve spread. Voor de subsidieregeling is daarnaast uitgegaan van een vergoeding van € 3 per MWh variabele kosten, en werd de aanname gedaan dat hiermee 20 TWh zou worden gevuld. Dit is $((€ 15 + € 3) * 20.000.000 \text{ MWh}) = € 360 \text{ mln}$. Daarnaast werd rekening gehouden met een capaciteitstarief van € 1,5 per MWh voor onverkochte capaciteit à 4 TWh. Dit is $((€ 1,5 * 4.000.000 \text{ MWh}) = € 6 \text{ mln}$. Het totaal voor de subsidie kwam daarmee op € 366 mln. Voor de maatregel met aangewezen partij werd naast de vergoeding voor negatieve spread van € 15 uitgegaan van € 9,5 per MWh vergoeding voor variabele kosten (gelijk aan marktconforme variabele kosten + onderbrekingsrisico), met de aanname dat hiermee 10,5 TWh zou worden gevuld. Dat telt op tot $(€ 24,5 * 10.500.000 \text{ MWh}) = € 257,25 \text{ mln}$. In totaal kwam de raming van beide maatregelen daarmee uit op € 623,25 mln.

Bij de nadere uitwerking van de regeling zijn de uiteindelijke parameters iets anders uitgevallen dan tijdens het ramen was voorzien, mede door contact met de Europese Commissie over staatssteunaspecten. Op dit moment is de inschatting dat het budget voldoet. Binnenkort wordt u geïnformeerd over de uitkomst van de tenders, die inmiddels hebben plaatsgevonden.

2

Op welke ingeschatte prijsontwikkelingen voor de winter- en zomerprijzen zijn deze mutaties gebaseerd?

Antwoord

Afgelopen maanden zagen we hoge prijzen in het vulseizoen en lage forwardprijzen in het winterseizoen. Daarbij zagen we ook extreem hoge gasprijzen. Deze combinatie aan factoren zorgt ervoor dat marktpartijen onvoldoende prikkels hebben om te vullen door prijsrisico's, hoge financieringskosten en verwachte verliezen. Daarom is een subsidieregeling ontwikkeld om negatieve zomer-winter spread te compenseren, zodat bedrijven dan toch gaan vullen.

Aangezien het zeer onzeker is hoe de spread zich komende zomer verder ontwikkelt, zal de regeling als garantie voor het vullen van Bergermeer relevant blijven. Er wordt in de raming dus geen rekening gehouden met bepaalde prijsontwikkelingen, maar tot een maximum aan negatieve prijsontwikkelingen gedekt. Bij een groter verschil zijn deze meerkosten in eerste voor de eigenaar van het gas, bij een spread die groter is dan -€ 16 per MWh gedurende vijftien of meer dagen, vermindert de vulverplichting evenredig.

3

Vanaf welke spread gaan de gebudgetteerde bedragen onvoldoende zijn?

Antwoord

Het beschikbaar gemaakte budget is gebaseerd op een maximale spread van –€ 16 euro per MWh. Mocht het verschil groter zijn dan dit, dan wordt niet het gehele verschil vergoed, maar enkel –€ 16 per MWh.

4

Wordt de volledige negatieve spread vergoed in de subsidieregeling? Zo ja, wat zijn de afwegingen om niet pas vanaf een bepaalde (kleine) negatieve spread de subsidie in te laten gaan zodat de lasten niet volledig bij de overheid te laten liggen? Zit er een plafond op?

Antwoord

De volledige negatieve spread wordt vergoed, tenzij deze groter is dan –€ 16 per MWh. Wanneer bij een kleinere negatieve spread slechts een deel wordt vergoed, is de verwachting dat dat geen stimulans voor marktpartijen is om gas op te slaan. Het doel is om gasbedrijven te stimuleren om gas op te slaan middels een vergoeding van een negatieve spread en een bedrag voor bijkomende kosten, zoals injectie- en capaciteitskosten.

5

Hoe wordt er op toegezien dat de extra vrijgemaakte middelen adequaat worden besteed?

Antwoord

Via de subsidiemaatregel voor marktpartijen wordt getracht marktpartijen zelf zoveel mogelijk gas op te laten slaan. Hiermee worden de (markt)risico's gemoeid met gasopslag gespreid over zoveel mogelijk partijen. De gasbedrijven ontvangen verder alleen subsidie als zij aan hun vulverplichtingen hebben voldaan en de subsidieformule (spread min afslag plus garantstellingspremie) negatief is. Zie hieronder een rekenvoorbeeld aan de hand van de subsidieformule. Om de resterende vulbehoefte waar marktpartijen niet in voorzien in te vullen, wordt Energie Beheer Nederland aangewezen om de resterende vulbehoefte in te vullen.

6

Kunt u met een rekenvoorbeeld uitleggen hoe de voorgestelde tenderregeling voor marktpartijen zal werken?

Antwoord

De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het prijsverschil tussen de huidige gasprijzen en de verwachte gasprijzen aankomende winter (de zogenoemde zomer-winter spread). Daarnaast is er een incentivebonus (premie) om deelname te stimuleren en eventueel een vergoeding voor de opslagkosten. De formule daarvoor is als volgt: $\text{spread} - \text{afslag} + \text{garantstellingspremie}$ (0,264). Er wordt alleen subsidie uitgekeerd als de uitkomst van de subsidieformule negatief is.

Voorbeeld 1: als de gemiddelde gewogen spread –€ 10 per MWh bedraagt en de geboden afslag is € 2,50 per MWh dan ontvangt het gasbedrijf een subsidie van € 12,236 per MWh ($-10 - 2,5 + 0,264 = -12,236$).

Voorbeeld 2: als de gemiddelde gewogen spread € 6 per MWh is en de afslag € 2,30 per MWh, dan ontvangt het gasbedrijf geen subsidie ($6 - 2,3 + 0,264 = 3,96$). In dit voorbeeld heeft de subsidieformule een positief resultaat en wordt er niets uitgekeerd.

7

Welke voorwaarden zijn er gebonden aan het verkrijgen van de subsidies?

Antwoord

Een marktpartij kan alleen in aanmerking komen voor de subsidie wanneer het bedrijf al een service overeenkomst, zogenaamde SSSA, heeft met gasopslag Bergermeer. Daarnaast moet er van de gesubsidieerde hoeveelheid gas, 100% in de opslag zitten op 1 november 2022, en nog 38% op 1 februari 2023.

8

Wie vallen er onder «de gebruikers die profiteren van de leveringszekerheid»?

Antwoord

Dit zijn alle gasafnemers. Het gaat om bedrijven en energiemaatschappijen (en indirect de afnemers daarvan, zoals huishoudens, ziekenhuizen, enzovoort).

9

Hoe gaat de heffing er ook voor zorgen dat buitenlandse afnemers meebetalen?

Antwoord

Uitgangspunt is dat kosten worden gedragen door alle gebruikers (ofwel: de gebruiker betaalt). Dit betreft zowel gebruikers in Nederland als daarbuiten. Er wordt gewerkt aan een heffing op geboekte capaciteit voor transport via het landelijk gastransportnet van Gasunie Transport Services (GTS) (bovenop – maar niet in – de tarieven voor gastransport). Op die manier kan de rekening worden gelegd bij de gebruikers die profiteren van de vulling van de gasopslagen, inclusief de gebruikers in het buitenland. De uiteindelijke kosten worden door de gebruikers van het gastransportnet opgebracht.

10

Wat gaat een gemiddelde grootverbruiker betalen aan heffingen voor gebruik van de gasopslag? Kunt u dit toelichten met een fictief rekenvoorbeeld?

Antwoord

Er wordt nog gewerkt aan de heffing op geboekte capaciteit voor transport via het landelijk gastransportnet van GTS. Op dit moment is het nog niet mogelijk om aan te geven hoe hoog de heffing wordt die wordt opgelegd aan de (verschillende) afnemers van gas.